

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

Voor de Stad 12.

En voor per post 14.

DIERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIE:

15 centes regel.

behalve 25 centes regel.

driemaal in de week Dingsdag, Donderdag, en

Zaterdag.

AMERIKA.

De republiek van den Equator heeft een of een defensief traktaat aangegaan met die van Venezuela, met het doel om den aanval van den generaal Flores, waarover reeds sedert eenige maanden gesproken is, af te weren. De andere gemeenebesten van dat gedeelte van Zuid-Amerika, als Nieuw-Grenada, Chili, Peru, en Guatemala hebben verklaard, dat zij, in dit geval, de volstrakte onzijdigheid zouden bewaren.

RUSLAND.

De Petersburgsche dagbladen van den 5 dezer spreken van nieuwe voordeelen door de Russen op de Circassiers behaald. Volgens de russische rapporten zouden de Circassiers, die in de maand voorders van de Circassiers geboorteland zijn, Schamyl zelf is op de vlugt na vele dooden en gevangenen verloren te hebben en zich verlaten te zien door de bevolkingen, op welke ondersteuning hij gerekend had.

DUITSCHLAND.

Het officieel blad van Wenen heeft den tekst mede van een overeenkomst, tusschen den Keizer van Oostenrijk en dien van Rusland, gesloten, het welk (hoewel) heeft de bevordering van den handel tusschen de twee Staten en de regeling der wederkeeringe betrekkingen van scheepvaart. Het traktaat is voor acht jaren gesloten. De uitwisseling der ratificatie heeft den 28. oktober jl. plaats gehad. Er is in dat traktaat overeengekomen, dat de schepen en de bemanningen der beide Staten, welke de havens der respectieve rijken, wederkeeringe vrijheid van handel en scheepvaart zullen genieten. Dien toegevolge zullen de onderdanen der beide overrengene partijen het recht hebben den handel van in te nemen doorwaarde dringen op denzelfden voet als de behoorlingen.

De koopwaren, geladen op schepen, welke aan onderdanen van een der partijen behooren, zullen in de Staten der andere partij aan dezelve rechten onderworpen zijn, dan die van nationale schepen.

IRLAND.

In de laatste vergadering van het repealgenootschap heeft de heer O'Connell voorlezing gedaan van eenen brief van den heer Misley, catholiek priester, die zich naar den heer Smith O'Brien begeben had om hem ter voorstel van O'Connell over te brengen tot het houden eener conferencie, waarbij de geschilpunten zouden behandeld worden, welke het genootschap in twee sessies, die geestelike heeft verslag gedaan, van de wijze, waarop hij door den heer O'Brien ontvangen is en van den uitslag zijner zending. De afgevaardigde van Limerick heeft hem met alle eerbewijzen ontvangen en na verklaard te hebben dat zijn verlaten van het genootschap niets persoonlijks tegen O'Connell had; hij heeft elk voorstel tot het houden eener conferencie verworpen.

en heeft de heer Misley en stal door hem gescrevene voorstellen voorgedragen, waarvan de eerste en voornaamste was, dat al de afgeschiedene leden weder in het genootschap zouden opgenomen worden, krachtens een formeel besluit en zonder eenige bijeenkomst of beraadslaging over het zedelijk of fienlijk geweld. De zending had geene bevoegdheid tot het aannemen dezer voorstellen; hij heeft zich vergenoegd, om bij den heer Smith O'Brien aan te dringen op het nut en de noodzakelijkheid der bijeenkomst, ten einde eerst alle geschillen te vereffenen; doch al zijne pogingen zijn in dit opzigt misluk.

De heer O'Connell, na voorgesteld te hebben, dit verslag in de archieven van het genootschap neder te leggen, heeft zijn innig leedwezen te kennen gegeven over het niet aannemen zijner voorstellen en den wensch geuit, dat zijne bestrijders tot meer vreedelievende gevoelens mogten komen.

In dezelfde zitting heeft O'Connell de vergadering op nieuw onderhouden over de verschrikkelijke ellende, welke een gedeelte van Ierland teert en de bevolking overduit; hij merkte, dat volgens brieven uit Connaught ontvangen, in die provincie 47 personen in een week van den honger gestorven zijn.

Hij heeft het gedrag geschandmaakt van eenen rijken grondeigenaar, die zijne onmeetebare inkomsten binnen Ierland verteert en wel voor 3 p. c. heeft willen afschrijven voor het fonds van onderstand, ten behoeve zijne eigene pachters geopend. Een ander lid van het Parlement, de heer O'Brien, heeft het droevigst tafereel opgehangen van den toestand van het district Cushel, het welk hij verlegenwoordig. De nood van het volk is zoo groot, zeide hij, dat men dagelijks eenen verschrikkelijken opstand mag te gemoet zien.

SPANJE

MADRID, 8 december. De generaal Prim is alhier aangekomen.

Indingen uit Bayonne van den 11 december maken den uitslag bekend van eenige verkiezingen in Spanje.

Van de tien verkiezingen in de noordelijke provincien behooren er zeven tot de gematigde partij en drie tot de progressistische.

Den 8 heeft men te Madrid den uitslag van zes verkiezingen bekend gemaakt; twee kandidaten der gematigden: de heer Mon en de markies de Pavar, en drie kandidaten der progressisten, de heeren Mendizabal, de Lujan en San Miguel zijn gekozen. Den 9 moest eene overstemming plaats hebben tusschen de heeren Pedal en del Socorro.

Den 9 december. Gisteren heeft de koningin den heer Isturitz op het paleis ontboden, die niet l. M. een lang onderhoud heeft gehad. De uitslag van hetzelfde is niet bekend, men denkt algemeen aan eene ministerieele crisis, welke na de verkiezingen zal ontstaan.

De Herald meldt de benoeming van don Enrique tot den graad van admiraal.

Men verzekert dat het gouvernement met de bank van San Fernando het daarmede vroeger gesloten traktaat vernieuwd heeft.

In Katalonie zijn van de 26 bekende verkiezingen 17 voor de behoudende partij en 9 voor die des vooruitgangs uitgevallen, 4 zijn nog onbekend, voor deze moeten overstemmingen plaats hebben.

FRANKRIJK.

Men zegt dat het fransch gouvernement, ten gevolge der Krakausche kwestie, geweigerd heeft te voldoen aan het verzoek van Oostenrijk, een huiszoekingen te Parijs te bevelen bij een aantal poolsehe uitgewekene, die verdacht worden van eene samenwerping tegen Oostenrijk en eene nieuwe poging tot opstand in Polen te beramen.

Het getal der naar Frankrijk uitgewekene Spanjaarden, die reispassen aangevraagd hebben, om gebruik te maken van de door het spaansch gouvernement uitgevaardigde amnestie, heeft bijna 3000 bedragen.

Men zegt dat de vermaande pater Lacordaire zich bezig houdt met het schrijven eener geschiedenis der geestelike orden.

Een der poolsehe bladen, welke te Parijs uitgegeven worden, behelst het volgende verhaal der wreedheden, door het russisch gouvernement gepleegd tegen Polen, die om staatkundige redenen naar Siberie gebannen zijn.

Het getal der Polen, die naar Siberie gebannen zijn, overtreft 50,000. Velen worden tot den dwaaarbeid in verschillende etablissementen bezield, de meesten zijn kolonisten op landgoederen, behoorende tot de administratie der banningen.

Eene catholieke kerk is te Tomsk gebouwd, ten twee priesters dien godsdienst worden jaarlijks derwaarts gezonden om aan de veroordeelden godsdienstige hulp te verschaffen.

Een dier ongelukkigen, de eerw. heer Sieracinski, geboren te Ukraine, was het hoofd van het klooster der Baillanen van Owrnez, in Wolbynie, die zich opsthat onderwijze der jeugd toelieden. Beschuldigd van deel genomen te hebben aan den opstand van 1831, werd hij als soldaat ingelijfd in een regiment kozakken van Siberie, die de grenzen bewaken welke Rusland van de volkstammen van het vastbanteijk Tartarije afscheiden. Kort na werd hij als gekletterde, benoemd tot aan de schepen het regiment, hetwelk de hoofdplaats der provincie van dien naam is, zetting was. Daar ontmoette hij eenigen tijd, welke hij het plan bereemde om tot in het kanton schep van Tachkens door te dringen en langs de tarkaarsche landen de engelsche bezittingen, in het noordge van Indië te bereiken.

De priester Sieracinski deelde het eerst mede aan een zijner landgenooten, genaamd Zgorski of Zgorski een kapitein, die onder Napoleon ge-

diend heeft en met het regeren van een verstandig was. Deze oude militair, een opstandeling van 1830, was veroordeeld om, zoo lang hij leefde, als soldaat in een regiment van Siberie te dienen; weldra werden een jaar of ander banningen met het plan bevestigd.

Doeh drie poolische soldaten tot de dienst in hetzelfde hof van beroemde, weten zich in ironie menschap hun geheim ontfallen in tegenwoordigheid van den kolonel de Grave, kommandant van het fort van Omsk. Dadelijk werd bevel gegeven, om meer dan vier honderd Polen, zoo soldaten als kolonisten, voor te brengen. Dit viel voor in 1834.

Het onderzoek duurde drie jaren. Twee commissies, achtereenvolgens benoemd om in deze zaak te oordelen, werden ontbonden zonder tot eenige uitkomst te leiden. Eene derde commissie heeft een verslag uitgebragt, hetwelk zij voorgedragen heeft als de uitdrukking der bekomen zekerheid. Daarop is een vonnis gevolgd hetwelk door den keizer goedgekeurd is. Bij dit vonnis werden de priester Sieracinski, Gorski en vier andere hunner medebeschuldigden veroordeeld tot *zeven duizend stokslagen*, en indien zij deze straf doorstonden, tot levenslang dwangarbeid. De andere beschuldigden, ten getale van omtrent twee honderd, zijn veroordeeld geworden, naar gelang de veronderstelde zwaarte der overschending, tot 500 a 3000 slagen.

De uitvoering van dit vonnis heeft in de maand maart 1837 te Omsk plaats gehad. De generaal Galak werd opzettelijk uit St. Petersburg gezonden, om er bij tegenwoordig te zijn. De generaal prins Korteboef was de eerste reeds gouverneur-generaal van Siberie. Op den vooravond de bloedige executie bevelde den dag kwamen twee bataillons, elk bijna duizend man sterk op het plein post vatten; men had uitvoersal de Polen uit hetzelfde verwijderd en door Russen vervangen. Een dier bataillons moest zeven duizend slagen toebrengen, het andere was voor het overige van de taak belast.

Volgens de militaire strafwet in Rusland moeten de stokken, waarvan van gebruik maakt, wanneer een soldaat door de rueden moet loopen, zoodanig dikke hebben dat drie dezelfde in een geweerloop kunnen gestoken worden; doch voor de executie van den priester Sieracinski waren de stokken zoodik genomen dat een enkele nauwelijks in een geweerloop konde gestoken worden. Volgens dezelfde wet moeten de soldaten in gestoken kolonne staan en onder het slaan den okseltoeg tegen het lijf houden; doch voor dit geval was gelast dat de soldaten op een voet afstands van elkander zouden staan en dat zij den regter voet vooruitzetten en den linker heffen zouden, om met alle kracht te slaan.

De uitvoering begon met de veroordeelden tot zeven duizend slagen; de priester Sieracinski moest de laatste gestraft worden. Elk der veroordeelden tot aan zijn midden ontblond, werd veertien malen door de gebidren gevoerd (vorse te gekje slande soldaten werden slechts voor deen slag gerekend); wanzet de gepuigde viel werd hij op een slede geplaatst, om aldus het overige zijner straf te ondergaan. Toen de bevel aan Sieracinski kwam, na derde maal een genesheer, om hem eenen versterken dink te doen nemen, doch hij weigerde en ging hande zijne bealing onder het slagen van den psalm *Miserere*.

Daar hij van een leeder gesteld en door langdurige onderingen uitgeput was, viel hij neder, zodat hij duizend slagen ontvangen had. Toen greep men hem aan, liet hem op de slede nederzinken; de twee armen van achteren vast, doch zoodat hij niet kon uitblift bleef, zijn hoofd werd aan dwarsnieten vastgebonden en in die houding werd hij te midden zijner beulen oortgeslept. Kort na den

veerdruizendsten slag gaf hij den geest. Meer dan duizend slagen werden op zijn lijf toegebracht.

De andere veroordeelden tot zeven duizend slagen bezweken alle onder de straf oefening, uitgezonderd eenen die gespaard werd onder het slag was. Na gezegd te zijn werd hij naar Minsk toegezonden, doch door zwaarte pijn te lijden maakte hij de aanmerendaze en onderaan zijn leven. De lijken der vijf slagtoffers werden bij de stad Omsk begraven.

Geen van al degenen die tot 500 a 3000 slagen veroordeeld waren heeft genade noch verzachting verkregen.

Na zoodanig verhaal worden alle beschouwingen overbodig.

PARIS, 16 december. De koning heeft bevolen dat het portret van den Bey van Tunis in het museum van Versailles zou geplaatst worden, in de zaal, bestemd voor de thans regerende geslachten.

— De Bey van Tunis heeft gisteren de hoofdstad verlaten en den nacht te Fontainebleau doorgebracht, alwaar hij twee dagen zal vertoeven. De kolonel Thierry, die hen steeds in de hoofdstad vergezelde, moet hem ook in deze koninklijke residentie terzijde blijven. Daarna zal Achmet-bey weder aan de gastvrijheid overgelaten worden van den Kapitein Ponsot, die hem te Loulou ontvangen heeft.

De bey heeft aan al de personen, die met hem in betrekking gestaan hebben, geschenken achtergelaten van eene wezenlijk oostersche pracht en vele hunner hebben uit zijne eigene handen de eerste tekenen van den Nischen ontvangen.

BELGIË

BRUSSEL, 17 december. Bij koninklijke besluiten van gisteren is de hertog van Brabant, oudste zoon des konings, benoemd tot onder-officier der infanterie, en de graaf van Vlaanderen, Zr. Ms. tweede zoon, tot onder-officier der cavalerie.

— Gisteren heeft de Kamer der Represantanten eenen aanvang gemaakt met de algemeene beraadslagingen over de begrooting voor het departement van binnenlandsche zaken.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft gisteren een groot diner gegeven, ter gelegenheid van konings-verjaardag.

— Te Antwerpen wordt de kazerne *des Annonciades* tot eene werkplaats van liefdadigheid ingerigt. Deze maatregel welke sedert het jaar 1816—17 dreeviger gedachtenis, niet genomen was, is thans noodzakelijk geworden door het groot getal ongelukkigigen, die werk en dus voedsel ontberen, ten gevolge van den vroeg ingevallen strengen winter.

— 18 december. De senaat heeft gisteren een aantal rapporten aangehoord. Heden beginnen de algemeene beraadslagingen over de wet der onderstanden.

— De kamer der Represantanten heeft gisteren de wet aangenomen op het contingent voor de nationale militie. Daarna heeft zij de algemeene beraadslagingen over de begrooting voor binnenlandsche Zaken voortgezet. De heer Verhaegen heeft een allervinnigsten uitsval tegen het ministerie, vooral tegen den minister van binnenlandsche Zaken gewaagd; doch deze heeft hem zoo zegvierend beantwoord, dat hij de gansche kamer voor zich innam.

NEDERLAND

HERTOGENBOSCH, 21-December.

De Directie der *Nieuwe Rotterdamse Courant* heeft besloten, bij het toenemen der hoersheid Advertentien, hare Courant, van 1° januarij af in een grooter formaat uittegeven, *zonder verhoging van den Abonnementoprijc*.

Z. M. heeft dezer dagen benoemd tot lid van het prov. gerechtshof in Zeeland Mr. A. J. van Deijne, thans substituut-officier bij de arrondissement-regtbank te Goes; en in deszelfs plaats Mr. W. G. de Knokke aan der Meulen, thans regter-plaatsreg-

vanger bij de arrond.-regtbank te Hertogenbosch. Tot president der arrond.-regtbank te Maastricht, Mr. R. J. E. Capitaine, thans officier bij die regtbank; in deszelfs plaats Mr. A. Gordon, officier bij de arrond.-regtbank te Roermond, en in deszelfs plaats Mr. P. M. de Lom de Bee, thans notaris en burgemeester der stad Venlo, tot ad-kaat-generaal bij het prov. gerechtshof in Limburg, Mr. E. J. H. Borret, thans substituut-officier bij de arrond.-regtbank te Maastricht.

Aan de Redactie der Arnhemse Courant.

Ten einde te voorkomen, dat door de gedeeltelijk ware, gedeeltelijk valsche berigten, in de laatste dagen omtrent *Jan ter Linde* en diens bekentenis in de dagbladen medegedeeld, het publiek niet worde misleid, en tevens mij zelve te regtvaardigen met betrekking tot de oorzaak en het doel mijner reis naar Groenlo, welke men daarin geheel verkeerd heeft opgegeven, beoordeeld, — acht ik mij, en als verdediger van den kapellaan *Gepkens* en voor mij zelve, verplicht, de beweegreden van die reis en het resultaat derzelve openlijk bekend te maken. Eel. zal mij derhalve verplichten, met het volgede in uw blad op te nemen.

Voor eenigen tijd vernam ik van den touwalager *Blaauwhorst*, te Winterswijk, dat eenigen der getuigen in de zaak van den kapellaan *Gepkens*, welke het instrument, waarmede *Maria Wiegerink* was doorsvoken, bij gelegenheid der openbare terechtzitting, hadden gezien, hem eene beschrijving van hetzelfde hadden gegeven, waarop het hem was voorgekomen, dat dit instrument veel overeenkomst had met de priemen, waarvan hij zich bij zijn bedrijf bediende, en waarvan hij vroeger er eenigen had vermist. Dat hij tevens in het afgelopen jaar zekeren *Jan ter Linde*, van beriep marskramer, toen te Aalten, thans te Haaksberg woonachtig, had gebruikt, om het haar bij zijne klanten roep te brengen, en dat deze hem toen dikwils had gezegd, dat hij veel bij de *Wiegerink* in huis kwam en in eene ongeoorloofde betrekking met *Maria Wiegerink* stond. Dat hij daarom tegen dezen *Ter Linde* eenig vermoeden had opgevat, in allen gevallen had gedacht, dat hij veel meer van *Wiegerink* met den kapellaan *Gepkens* zoude weten, dat hij hem dan ook daarover had gesproken, waarop dezelve hem had gezeid, dat de kapellaan onschuldig was, en dat hij had gevraagd, wat men toch met den sterven zoude doen, en op het antwoord, dat hij ter dood was veroordeeld, zijn gezig in zijne handen had geborgen en had geschreid, telkens herhalende, dat de kapellaan onschuldig was; waarop zyne vrouw, welke bij dit gesprek tegenwoordig was, hem nog had toegevoegd: »Jan, pas toch op, dat gij niet te veel zegt.»

Benige dagen na dit gesprek was *Jan ter Linde* bij de *Blaauwhorst*, te Winterswijk, gekomen; hij had toen eerst aan zijne vrouw alleen bekend, dat hij deggen was, die de wonden aan *Maria Wiegerink* had toegebracht, en vervolgens aan *Wiegerink*, in het bijzijn van meerdere getuigen, ongeschuldig met *Maria Wiegerink* in het bosch te zijn geweest, en daar ontucht met haar te hebben gepleegd, doch dat *Maria Wiegerink* zich zelve de wonden had toegebracht.

Op aandringen van die getuigen, was *Jan ter Linde* met dezelve naar Groenlo gegaan, en die bekentenis-bok voor den kantontegter, die echter zeer verward, zoudt deze aangeklaar had gemeend, daaraan geen geloof te kunnen hechten; dat *Maria Wiegerink* met hem geconfronteerd eerst had gezegd hem niet te kennen, doch later had moeten bejiden nog dien avond in dien bosch met hem te hebben gedronken. Hij verdoerde zekere vrouw *Mansink*, waaraan eene verdeling, welke onstreke laggen voor het voorstel, met *Maria Wiegerink* naar den kant der Eusweide was gegaan: Van dit een en ander werden mij de schriftelijke verklaringen der getuigen ter hand gesteld.

Deze omstandigheden kwamen mij belangrijk genoeg voor, om op de plaats zelve te gaan onderzoek, hoe zij zich had toegebragen, en zek dien *Jan ter Linde* te gaan spreken.

Daarom er met dat doel, ben ik naar Groenlo en Haaksbergen op reis gegaan. Te Groenlo vernam ik weinig meer dan hetgeen ik reeds wist; ik kon, echter, ook niet de verwijderde aanwijding ontdekken, dat de bekentenis van *Jan ter*

inde het gevolg zoude zijn van geldelijke beloften
aanbiedingen.

Te Haaksbergen liet ik Jan ter Linde verzoeken
mij te komen, waaraan hij voldeed; en nadat
hem met het doel mijnen komst had bekend
gemaakt, en hem de gevolgen, welke uit zijne
bekentenissen voor hem noodzakelijk zouden voort-
vloeiën, op het nadrukkelijkst had voorgehouden;
namede, dat, zoo hem misschien eenige beloften
moesten zijn gedaan en zijne bekentenissen het gevolg
daarvan was geweest, dat die zeer zeker nooit
zouden worden vervuld, maar dat hij dan niet al-
leen zich zelven, maar ook anderen in de grootste
noodlijken den bragt, heeft hij aan mij de be-
kentenissen afgelegd, dat hij de wonden aan Maria
Wiegerink in het bosch had toegebracht, met welke
hij reeds langer eenen verboden omgang had gehad
en aan welke hij had diets gehant, naar naar
Amerika, verwaarts hij zoude vertrekken mede
de neuen. Dat hij in het bosch er op had aange-
drongen, om terstond met hem mede te gaan, daar
hij reeds hare dienst had opgezegd en van hem
afwanger was.

Dat door zijne weigering, om daartoe over te
gaan, twist tusschen hen was ontstaan, welke,
vooral ten gevolge van het wederzijdsch gebruik
van sterken drank, welken hij in eene flesch had
medegebragt, zoo hevige was geworden, dat hij,
geen ander middel ziende om zich van haar te
ontdoen, haar was aangevallen en haar de won-
den had toegebracht. Dat, op het gekerf van
Maria Wiegerink, een heer (hij had toen den ka-
pellaan niet gekend en eerst later vernomen, dat
deze het was geweest) in het bosch was gespron-
gen, en, op den vallende, hem van Maria Wie-
gerink had afgetrokken, waardoor deze was vrij
geworden en ontvlugt. Hij had toen ook nog met
dien heer geworsteld en vervolgens de vlugt ge-
nomen.

Na eenigen tijd door de bosschen te zijn geloo-
pen, had hij zich weer op een straatweg bege-
ven, dien, echter, ook spoedig weer verlaten en
eenen veldweg ingeslagen, alwaar hij eene vrouw
had gevonden, levende in een doek en eenige
beesten houdende, aan welke hij den weg naar
Bredevoorde had gevraagd. Vervolgens was hij
nog door eenige bosschen, waarvan hij vermoedde
dat een de zoon van vrouw Bent was geweest, ach-
tergevolgd geworden. Deze verklaring werd ver-
geeld van eene opgave van alle bijzonderheden,
welke de kiescheid echter verhoelt hier te ver-
melden. Hij verzekerde mij daarbij, dat zijne be-
kentenissen alleen het gevolg was geweest van het
ontwaken van zijn geweten en op het hooren, dat
de kapellaan tot hem was veroordeeld; maar dat
hij zich zeker niet zoude hebben aangegeven, zoo
deze slechts tot eenige jaren gevangenisstraf was
veroordeeld geworden. En de verklaring heeft
Jan ter Linde, in het bijzijn van den burgemees-
ter van Haaksbergen en twee andere getuigen
hoofdzakelijk herhaald en is daarvan door dien
ambtenaar een proces-verbaal opgemaakt, en naar
den officier van justitie te Almelo opgezonden.
Vermits echter, de burgemeester de bevoegdheid
niet had, om Jan ter Linde dadelijk aan te houden,
is hij voorloopig op vrije voeten gelieven.

Arnhem, den 18 december 1846.
Mr. B. BEIGERS
(Amb. Coor.)

DE WILDE OTTELING

De landstreek was nu nog bedekt,
» Zoo laag als 't immer was;
De avond was, woei eek en lood,
» Met huiltend naar gekraal.
Geen levend schepsel liet zich zien,
» Op d'hoog bejaagde baan,
Slechts hoorde men, in 't ver verschiet,
» 't Geschreeuw der Deensche zwaan.
De jagsneeuw ving al feller aan,
» Het noodweer werd gedruht;
En Luna's glans, was uitgedoofd,
» Door 't dikke van de lucht.
Toen voor de deur, zag Darnen Pongd,
» Een levend wezen stond.
Dat Rigeud, en verkleumd van kou,
» Beschroomd zag in het rond.

Een zuigling aan haar hart geklemd,
» Dat spikte van den dorst;
Want schreien kon het wicht niet meer,
» Aan s' moeders dorre borst.
Ach goede heer! Ach hoor mij toch,
» Geef mij wat melk en brood;
Want zoo, wanneer gij langer toeft,
» Dan is mijn kindje dood.

Ach open toch, mijn beste heer,
» Ach wil niet dat ik sterf;
Reeds sta ik, van gebrek verteerd,
» Twee uren op uw erf.
Zoo sprak, zoo klaagde, in snikgeluid,
» De jonggehuwde vrouw;
Die voor des Burgemeesters deur,
» Verkleumd stond van de kou.

Wie vangt het nu, in dezen stond,
» Te klagen op mijn werf;
» Wie is het, die thans reeds zoo laat,
» Nog roept o Jé, ik sterf.
» Zoo schreeuwde, dondrend met getier,
» Des Nistelrodes voogd.
» Wiens gramschap door verhitten drank,
» Nog merklijk werd verhoogd.

Ach goede heer, gij kent mij wel,
» K ben Toontje uit de buurt;
Wier man Jacobus in den Reep,
» Naar d'Ommerschans gestuurd,
Omdat hij een klein stukje brood,
» Met weemoed had verzocht;
Na eene maand gevangnis straf
» Van hier is weggebragt.

Zij, gij het Feeks, kom pak u weg,
» Hier dult men geen gespuis;
» Is Wadwijk daar ge vragen kunt,
» Gij hoort hier niet te huis.
En daadlijk gaf hij 't wreed bevel,
» Ach Hemel! hoe outaard!
Om nog dien zelfden stond,
» Te brengen kar en paard.

En paard en kar, in weinig tijds,
» Holvaardig aangebragt;
Werd toen, met moeder en haar kind,
» Al anstonds reeds bevracht.
Daar lag zij met haar zuigeling,
» O welk een harde slag;
Geen sterv'ling die haar bijstand luod,
» Of is haar nood voorzag.

De jagsneeuw ving al feller aan,
» Het noodweer was gedruht;
En Luna's glans was uitgedoofd,
» Door 't dikke van de lucht.
Toep d'arme vrouw, met schrik ontwaakt,
» Heur naren toestand zag;
En op een handvol vochtigtroep,
» Dit haar klein wichtje lag.

O God! zou riep zij, ongeluid,
» Wat heb ik toch misdruht;
Heb mee'lij, Schenker van 't heuld!
» Wees niet mijn lot begraal.
Heb ik O Heer! die straf verdruht,
» Uw wil geschiede O God!
Maar waar dan mijn onnozel kind,
» Wees Bedder van zijn lot.

Gij zijt het niet, O Hemel Heer,
» Die ons in armoede laat;
Het is de Mensch; uw Evenbeeld,
» Die ons met rampen slaat.
Ja Gij, O Rijken! Zijt de schuld,
» Van onzen nood en druk;
Gij helpt niet, waar gij helpen moet,
» In 't droeve ongeluk.

Ik, wijt u, Rijken! al 't verdriet,
» Wat mij het hart verscheurt;
Ja, ik wijt U dat mijn Echtgenoot,
» Van mij is weggeleurd;
Want hadt gij slechts bestendig werk,
» Mijn Echtgenoot verleurd;
Dan was hij niet in d'Ommerschans,
» Waar hij nu om ons weent.

Of waant gij, dat de Huw'lijksmin,
» Alleén den Rijken kroont;
Of dat de liefde voor het kroost,
» Slechts in Paleizen woont;
Nien Rijken! onder 't nedrig dak,
» Daar mint de Man de Vrouw;
Daar kent men geen Jaloeschen Wrok,
» Geen breuk van Huw'lijks-trouw.

Zoo klaagde de verstooten Vrouw,
» Met oogen teed, gewoed;
Haar Ligehaad, was in d'open kar,
» Van koude als versteend.
Toen viel zij in bezwijning neer,
» Regtstandig op den grond;
Op 't oogenblik toen paard en kar,
» Op Wadwijk's bodem stond.

Bosch den 18 December 1846.
H. G. C.

PROGRAMMA.

van het CONCERT, hetwelk in de Sociëteit de Unie
te Hertogenbosch, op Dingsdag den 22 De-
cember 1846, ten behoeve van de Algemeene
Armen dezer stad, zal gegeven worden.

- 1ste A F D E E L I N G.
1. Overture *Regine*, Adam.
 2. Adagio et Polonaise pour le Cor Tenor, par
Ley, exécuté par J. G. Muller.
 3. Aria uit *Norma*, Bellini.
 4. *Alexandra Wals*, Strauss.
 5. *Stille Liebe*, von G. Kreutzer. Door de Zang-
vereeniging, onder de zinspreuk: *Tot Oe-
fening en Uitspanning*.
 6. *Yarbaan Galop*.
- 2de A F D E E L I N G.
1. Overture *Missolonghi*, Herold.
 2. Variations sur un Thème russe, pour Vio-
loncelle, par *Styastny*, Exéc. p. F. Baetens.
 3. Adagio van Pleyel.
 4. Die kapelle, von *Frans Otto*. Door de Zang-
vereeniging, als voren.
 5. Marsch, uit *La Juive*.
 6. Overture *la prise d'Alger*, Rossini.
 7. Cavatine de l'Opera *Anna Bolena*, pour cornet a
pistons par A. Ruel.

Mengelwerk.

JAPAN.

De reis van den vice-admiraal Ceoille naar Japan
en de ontvangst, welke het fransch eskader aldaar
genoten heeft, worden gedeeltelijk verklaard door
eene merkwaardige gebeurtenis, waarover wij
eenige woorden willen zeggen.
Het is thans erkend, dat kort na de sluiting van
den vrede tusschen Engeland en China, dat is
in het begin van het jaar 1843, de koning der
Nederlanden aan den keizer van Japan eene de-
pêche, of liever eenen zeer vriendschappelijken
brief gezonden heeft, strekkende om in dat afgelegen
rijk vrijwillig het stelsel van uitlating, hetwelk
er sedert drie eeuwen heerschte, te doen oph'ken.
Z. M. de koning der Nederlanden somde met veel
omlegghigheid al de gebeurtenissen op, welke het
Chineesch keizerrijk, ondanks zichzelf en, gdwon-
gen hebben om de betrekkingen met al de natien
der wereld te vermeerderen, en leiddé uit dien
nieuwten toestand van zaken af, dat aangezien Ja-
pan, uithoofde der nabijheid van Hong-Kong en

van Chusan een dergelijk lot niet ontkomen kon, de voorzichtigheid vorderde eene crisis te voorkomen door middel van concessien, welke aan de Europeanen genoeg konden geven en door alle botelingen met hen te vermijden. Als natuurlijk gevolg dezer wijze voorleening, noodigde de Koning der Nederlanden zijnen neef, den keizer van Japan om de bevoegdheid, tot het doen aan de Hollanders alleen vergund, om te Nangasaki handel te drijven, tot op alle vlaggen uit te strekken, en daarenboven, op denzelfden voet van vrijheid, nog twee of drie andere havens van het keizerrijk open te stellen, hetzij op het groote eiland Nippon, hetzij op het eiland Jesso.

« Gij begrijpt ligt, voegde de koning der Nederlanden er bij, dat mijn belang mij geheel andere raadgevingen moest voorschrijven, dan die, welke ik u mededeel; wijl, zoolang gij het bestaande stelsel zult volhouden, mijne natie de eenige zal zijn, die het monopolie van uwen handel zal kunnen exploiteren; maar het is juist de vriendschap, waarmede gij ons, boven alle andere natien begunstigt hebt, die ons den pligt oplegt, om uwe aandacht te vestigen op de toekomst, welke u bedreigt. Indien gij langer weigerachtig blijft om onder de handelsrijvende volkeren de plaats in te nemen, welke u toekomt, zal men u in uwe verschansingen aanvallen en gij zult vernederd worden, zoo als thans het Hemelsch Rijk vernederd is. Spaar u zelve deze schande, door nog, ter geschikter tijde, vrijgevoerde maatregelen te nemen, welke u de achting en de vriendschap der europeesche volkeren zullen doen verwerven.»

De brief werd in original afgezonden naar den heer Beck, bevelhebber der nederlandsche factorij te Nagasaki, die, na eenige moeilijkheden, omtrent de vorm, denzelfden eindelijk naar Jeddo, alwaar zich het hof bevond, deed overbrengen. Het is, in den regel, zeldzaam dat de mededeelingen der Nederlanders onder de oogen des keizers komen; men beschouwt dezelve rat te weinig gewigt, om de aandacht van eenen zoo grooten vorst te verdienen; doch ditmaal scheep het geopperde vraagstuk zoo belangrijk, dat de ministers de oplossing daarvan, op welke wijze, niet op hunne verantwoordelijkheid durfden nemen, en de heer Beck erlangde de verzekering, dat de brief van zijnen soeverein in handen van den Japanschen keizer gekomen was.

Twee jaren verlieden zonder dat eenig het minste antwoord gegeven werd. Wel had men op onderscheidene punten der kust, welke voor eene landing geschikt waren, opgemerkt, dat men met ongewone vlijt aan versterkingswerken arbeide, doch men schreef dit algemeen toe aan de overtuiging, waarin de Japanzen verkeerden, dat eenige engelsche schepen, door stormen naar die kusten gedreven, gekomen waren om zich meester te maken van het land. Men zeide dat de koning der Nederlanden zelf berouw gevoelde over den vriendschappelijken stap, welchen hij verneemd had te moeten doen en welke het gouvernement van Japan met een verachtend stilzwijgen beantwoordde. Doch, na op zich de bilijke bedenking van onbeleefdheid en ondankbaarheid gedaan te hebben, heeft de keizer van Japan eindelijk zelf van zich laten hooren, door op den brief van zijnen bondgenoot een duidelijk en katechetisch antwoord te geven, hetwelk hoofdzakelijk van den volgende inhoud is.

« Ik heb met aandacht al de gebeurtenissen nagegaan, welke eene algeheele verandering in de staatkunde van het Chineesch Rijk hebben te wege gebracht; en die gebeurtenissen zelve, waarop de raadgevingen, welke gij mij gedaan hebt, berusten, zijn voor mij het duidelijkst bewijs dat een koninkrijk geenen duurzaam vrede genoten kan, dan door de streng gehandhaafde uitsluiting van alle vreemdeelingen. Hadde China minner aan de

Engelschen toegestaan, zich op eene groote schaal te Canton te vestigen en er zich te nestelen, zouden al de twisten, welke den oorlog betrekking hebben, niet voorgevallen zijn, of de Engelschen zouden zich zoo zwak bevonden hebben, dat zij reeds dadelijk in den strijd zouden bezwijken zijn. Maar zoodra men zich op een punt heeft laten treffen, wordt men op alle anderen wondbaar.

« Deze redenering was die van mijnen overgrootvader, toen er sprake was u de bevoegdheid te verleen om handel te drijven met Japan; en zonder de bliken van opregte vriendschap, welke gij zoo dikwijls aan ons land gegeven hadt, is het zeker, dat gij uitgesloten zoudt zijn geworden even als al de andere volkeren van het Westen. Thans, nu gij in het bezit zijt van dit voorrecht, wil ik u hetzelfde gaarne laten behouden, maar ik zal mij wel wachten hetzelfde aan eenig ander volk hoegenaamd te schenken; want het is veel gemakkelijker eenen dijk in goeden staat te houden, dan de vergrooting te voorkomen der doorbraken, welke men in denzelfden laat komen. Ik heb aan mijne beambten in dezen zin bevelen gegeven, en de toekomst zal u bewijzen, dat onze staatkunde wijzer is dan die van het chineesche Rijk.»

Hierin is duidelijk gezegd, dat Japan besloten heeft met geweld alle pogingen af te weren, welke de vreemde Mogendheden mogten aanwenden om met hetzelfde in betrekking te komen, onder welk voorwendsel het ook wezen mogt. Het is eene verklaring aan al de vloeten der wereld, dat indien zij zich langs de kusten van Japan mogten vertoonen, zij er met kanonschoten ontvangen zullen worden, even als de vice-admiraal Ceuille onlangs. Het is waar, dat die zeeman het antwoord van het hof van Jeddo aan den Koning der Nederlanden nog niet weten kon, toen hij zijne expeditie beramde en met eenen zoo ongunstigen uitslag volvoerde. Hij kende nog slechts de stap van den Koning der Nederlanden en het daarop gevoegd stilzwijgen; en afgaande naar het spreekwoord: die zwijgt, stemt toe, mocht hij wel op eene goede ontvangst in Japan rekenen.

(J. d. Br.)

Advertentien.

- M. ZIJNEN DE GIDDE** Notaris gevestigd te Berlicum heeft Provisioneel verkocht
- ONDER BERLICUM.**
- Eene **BOUWHANSWONING**, met **BOUW- en GROESLANDEN** en **HOUTWASSEN**, staande en gelegen te **Middelrode** nabij den **Klinkerweg** Sectie E. Nos. 142 tot en met 156, 341 en 342, groot te zamen 8 bunders, 27 roeden 86 Ellen. Ingezet met de Slagen op / 2750.00.
 - 18 Roeden en 40 Ellen **HOOLAND** in de Beemden Sectie G. No. 392, Ingezet met de Slagen op / 33.00.
 - 12 Roeden, 40 ellen **HOOLAND**, aldaar sectie G, N° 396, ingezet met de slagen op. / 16.00.
 - 38 Roeden, 30 ellen **BOUWLAND** met **GROES** en **HOUTWASSEN** aan de **Werst**, sectie D, N° 204, ingezet met de slagen op. / 272.00.
 - 2 Bunders, 74 roeden, 10 ellen **SCHAARHOUT**, **BOSCH**, **BOUW- en GROESLAND** door en omplant met 400 welwassende **EIKENBOOMEN**, in de **Werst**kampen, sectie D, N° 81, 82 en 83, ingezet met de slagen op. / 1520.00.
 - 94 Roeden en 50 ellen **BOUWLAND**; met **GROES** en **HOUTWASSEN**, aan de **Groenstraat**, sectie G, Nis 633 en 634, ingezet met de slagen op. / 910.00.
 - 45 Roeden, 10 ellen **BOUWLAND** met **GROES** en **HOUTWASSEN**, aldaar sectie G, Nis 666 en 667, ingezet met de slagen op. / 420.00.
 - 19 Roeden, 50 ellen **GROESLAND** nabij de **Ploeg** Sectie G, No. 1160, ingezet met de slagen op. / 188.00.
- Alles breder bij billetten in 12 koopen omschreven. De **Finale Verkoop** zal plaats hebben binnen **Berlicum** ten herberge van **H. VAN DER CAMMEN**, op den 24 december 1846, des vriedags om 8 ure.

HEDEN VAN DE PERS GEKOMEN:

REGTSGEDING

Christianus Gephens

KAPELLAAN te GROENLO

Prus 125

Dezelfde Boekhandelaren zijn mede voorhandig

KERKELIJK NEDERLAND

JAARBOEK

J. J. Burgmeyer

Pastoor te **Warmond**

1847

Gr. in 12° Prus 120

KATHOLIEKEN

J. J. Burgmeyer

Pastoor te **Warmond**

1847

Gr. in 12° Prus 120

DE KERSNACHT

Teedere Godvruchtigheid

KENDEKE JESUS

H. Alph. de Lagorio

HETZELFDE WERKE IN HET FRANSCH

LA DEVOOTION

A LIQUANT JESUS

Graanmarkt

van SHERTOGENBOSCH

op Zaterdag 18 en 19 december

ROEGE / 10.00 / 10.15 / 10.35

ROEKWEIT / 7.15 / 7.40 / 7.60

LAVER / 3.35 / 3.65 / 3.85

Beurs van Amsterdam

Vrijdag 18 december ten 4 ure

W. S. 21 p. 62, 21 p. 41, Dito S. 60 71 p. 11, Dito Griffin 4 p. Ct. 92, Handel 17 p. 17, 17 p. 17, Ardoins 85 p. 85, 21 p. Dito 510 p. st. 20 p. 2, Dito Coupons 18 p. 18, Spanje Binmenl. 3 p. Ct. 31 p. 1, Port. S. 100 p. 100, Dito 100 p. 35, 100 p. 100, Oude 100 p. Ct. 89 p.

OPGAVEN van de **Beurs der Rivieren DE MAAS te Grave en van de Drie te 's Bosch**, waargenomen des morgens ten 8 ure.

Dag	MAAS TE GRAVE		DIEZE TE 'S BOSCH	
	BOVEN AP.	GEV. EN.	BOVEN AP.	GEV. EN.
Dec. 18	ell. 6	dm. 90	dm. 63	dm. 00
19	6	98	8	0
20	6	89	0	10
21	"	"	"	10

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven de O. te Grave

Hoogte v. d. Rijn te Keulen, den 17 Dec. 6 voet 4 duim

Ter Drukkenij van **D. A. A. DE ROOY** te 's Bosch